

Memòria de gestió del parc natural de Mondragó 2016

Presentació

El parc natural de Mondragó fou declarat mitjançant el Decret 85/1992, de 18 de novembre, modificat pel Decret 39/2002, de 15 de març. Així mateix, el seu Pla d'Ordenació dels Recursos Naturals de Mondragó (PORN) s'aprovà per acord del Consell de Govern de dia 10 de setembre de 1992.

El territori que conforma el parc natural Mondragó es troba inclòs íntegrament dins la zona d'especial conservació (ZEC) i dins la zona d'especial protecció per a les aus (ZEPA) denominats Mondragó. Per tant, formen part de la Xarxa Natura 2000 a les Illes Balears.

La memòria de gestió és el document on queden reflectits les dades, resultats i conclusions més significatives dels diferents programes i projectes desenvolupats durant l'any en un espai natural protegit.

Es denominen programes aquelles activitats de gestió continuada al llarg del temps, generalment poc variables d'any en any. Per altra part, els projectes són conjunts d'actuacions puntuals, amb un objectiu identificat i concret, que s'assoleixen en un termini de temps determinat i generalment curt (un o pocs anys), en contraposició als programes, que tenen objectius a molt llarg termini o de durada indeterminada.

L'objectiu prioritari d'aquesta memòria és reunir en un document la informació rellevant de gestió realitzada durant el 2016 en el parc natural de Mondragó. És important la utilitat interna d'aquest document pels gestors de l'espai en vistes a millorar la gestió de cara al futur.

Seguidament es passen a enumerar les actuacions i conclusions més significatives dels programes i projectes inclosos en les 10 àrees de gestió que conformen el present document.

ÍNDEX

Presentació	2
Sumari.....	3
1. Junta Rectora i equip de gestió del parc.....	5
1.1 Junta Rectora	6
1.2 Equip de gestió	6
2. Balanç econòmic 2016.....	7
2.1 Estat de despeses 2016.....	8
2.2 Estat d'ingressos 2016.....	10
3. Actuacions	11
3.1 Àrea de gestió per a la conservació	12
3.1.1 Programa de prevenció d'incendis i sanitat forestal.....	14
3.1.2 Programa de conservació de la flora i la vegetació.. ..	15
3.1.3 Programa de la fauna	17
3.1.4 Programa de gestió agrícola i ramadera	17
3.1.5 Programa de control d'espècies al·lòctones.....	18
3.1.6 Programa de conservació del sistema dunar de s'Amarador	18
3.1.7 Projecte de millora paisatgística de la zona de ses Fonts de n'Alis ...	19
3.1.8 Projecte d'actuacions de protecció i conservació del litoral i zones humides del parc natural de Mondragó	20
3.1.9 Projecte de restauració ambiental de l'antic abocador del camí de ses Doblegades.....	22
3.1.10 Programa de recuperació del patrimoni etnològic.....	23
3.2 Àrea de desenvolupament socioeconòmic.....	25
3.2.1 Programa de col·laboració amb l'Ajuntament de Santanyí i amb altres institucions.....	29
3.2.2 Programa de foment de les relacions amb els propietaris de les finques privades del parc	29
3.3 Àrea d'ús públic	30
3.3.1 Programa d'informació i atenció al públic.....	31
3.3.2 Programa de publicacions	32
3.3.3 Programa de senyalització i manteniment dels itineraris.....	32
3.3.4 Programa d'interpretació i educació ambiental	33

3.3.5 Programa d'agenda d'activitats	35
3.3.6 Projecte de renovació de l'exposició del centre d'informació.....	56
3.3.7 Projecte d'adequació de la caseta de can Cano	37
3.3.8 Projecte de seguiment del funcionament dels aparcaments del parc	56
3.4 Àrea d'investigació i seguiment.....	40
3.4.1 Programa de seguiment de paràmetres meteorològics.....	41
3.4.2 Programa de seguiment d'hàbitats i espècies.....	41
3.4.3 Programa de foment de la investigació al parc.....	42
3.5 Àrea de participació	45
3.5.1 Programa de comunicació	46
3.5.2 Programa de voluntariat	46
3.5.3 Programa de Junta Rectora	46
3.6 Àrea de manteniment	49
3.6.1 Programa de manteniment general	50
3.7 Àrea de vigilància	55
3.7.1 Programa de vigilància	56
3.8 Àrea d'administració	57
3.8.1 Programa de despeses corrents	58
3.8.2 Programa de gestió administrativa	58
3.8.2 Programa de la botiga del centre d'informació	58
3.8.3 Programa de formació i documentació	59
3.9 Àrea de planificació.....	59
3.9.1 Programa d'instruments de planificació del parc	59
3.10 Àrea d'avaluació.....	60
3.10.1 Programa d'avaluació.....	60

1. Junta Rectora i equip de gestió del parc

1.1 Junta Rectora

La Junta Rectora és l'òrgan de participació on es troben representats tots els sectors implicats en la gestió, conservació i altres activitats relacionades amb el Parc.

Durant l'any 2016 s'ha realitzat una Junta Rectora ordinària, dia 20 de maig, en la qual s'aprovà l'acta de la sessió anterior (acta núm. 29, de 17 de desembre de 2014) i s'informaren favorablement les memòries dels anys 2014 i 2015 i el programa anual d'execució de 2016.

Al final de l'esmentada reunió el president delegat de la Junta Rectora, Sr. Mateu Picornell Cladera, va comunicar que renunciava al càrrec.

1.2 Equip de gestió

Director

Tomàs Bosch Llull, compartit amb el parc natural de la península de Llevant fins dia 6 de febrer de 2016

Tècnica d'espais naturals

Maria de Gràcia Salas Bas

Educadors ambientals

Gabriel Payeras Grau

Jordi Amengual Català

Informadores

Alicia Fraile Pérez

Llúcia Hernández Lorenzo

Auxiliar administrativa

Joana Vicens Lladó

Brigada de conservació

Bibià Belmar Cirer (capatàs)

Pedro Martorell (treballador de biodiversitat), durant els mesos d'abril, maig i juny

Rafel Mateu (treballador de biodiversitat), a partir de dia 9 de maig de 2016

Eloïna Ribas Cerdà (treballadora de biodiversitat)

Brigada forestal (a partir de dia 1 d'abril de 2016; durant la temporada d'incendis ha format part de l'operatiu de la campanya d'extinció d'incendis forestals)

Pep Martorell Seguí

Maria Astori Martínez

Juan Cladera Torres

Ramon M. Blanco Pérez

Agent de medi ambient

Joana Cardell Vich, depenent de la Secretaria General de la Conselleria (fins el mes de juny)

Josep Rullan Palenzuela (a partir del mes de juny)

Estudiants en pràctiques (del programa formatiu de pràctiques externes de la UIB dels estudis de Geografia)

Pere Vidaña LLadó (des del 17 de març fins el 24 de maig)

Sebastià Monserrat Mas (des del mes de novembre fins el mes de gener de 2017)

A més d'aquest equip, també s'ha contractat personal externament per realitzar determinades tasques i ha intervingut altre personal de la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca.

2. Balanç econòmic

2.1 Estat de despeses

Durant l'any 2016 s'han invertit al parc natural de Mondragó **96.850,54 €** (sense comptabilitzar les despeses de personal ni despeses corrents).

La següent taula mostra les despeses efectuades per àrees de gestió al 2016, tant les corresponents a IBANAT (facilitades pel seu Departament econòmic) com les corresponents a la Direcció General, comparades amb les quantitats pressupostades en el corresponent programa anual.

Àrea de gestió	Pressupost DG	Pressupost Ibanat	Pressupost altres entitats	Despesa DG	Despesa Ibanat	Despesa altres entitats
Conservació	9.000 €	11.300 €	31.460 €	17.558,80 €*	6.343,60 €	28.569,58 €
Ús públic	28.000 €	9.500 €		18.299,35 €	4.478,03 €	
Investigació i seguiment	5.000 €	5.000 €		6.642,90 €	4.912,36 €	
Participació		200 €			11,86 €	
Manteniment	4.000 €	5.000 €		176,97 €	3.307,92 €	
Administració		4.000 €			6.549,17 €	
SUBTOTAL	46.000 €	35.000 €	36.300 €	42.678,02 €	25.602,94 €	28.569,58 €
TOTAL	117.300 €			96.850,54 €		

* Despesa corresponent al “*Projecte de restauració i millora d’hàbitats d’interès comunitari a l’estany de s’Amarador i els seus voltants*”, realitzat en col·laboració amb el Servei de Projectes d’Espais Naturals, no pressupostada inicialment en el PAE 2016.

En aquestes despeses, s’hi han de sumar 6.094,28 € corresponents a l’empresa de neteja Kluh Linaer.

2.2 Estat d'ingressos

Les dades corresponents als ingressos obtinguts pel parc natural de Mondragó al llarg de 2016 ascendeixen a 112.744,96 €, repartits entre els ingressos de la botiga i de la concessió dels aparcaments.

Les quantitats ingressades queden reflectides a la següent taula:

	Quantitats ingressades
Botiga	194,96 €
Aparcaments	112.580 €

3.1 Àrea de gestió per a la conservació

3. Actuacions

3.1 Àrea de gestió per a la conservació

Amb els programes i projectes inclosos en aquesta àrea de gestió es pretén garantir la conservació i recuperació dels hàbitats, espècies i patrimoni etnològic de l'espai natural protegit.

3.1.1 Programa de prevenció d'incendis i sanitat forestal

L'objectiu d'aquest programa és disminuir el risc d'incendis forestals mitjançant la silvicultura preventiva.

A finals del mes de gener la brigada de gestió forestal ha realitzat tasques de retirada de bosses de processionària a les zones afectades que tenen un major ús públic (aparcaments del parc i itineraris). Cal comentar que aquesta tasca es va haver de deixar pels problemes que ocasionava als treballadors.

Vista la gran quantitat d'orugues que hi havia pel parc, s'ha instal·lat un cartell informatiu en el taulell d'anuncis del centre d'informació.

Per tal de lluitar contra la plaga de *Tomicus* i *Orthotomicus*, durant el mes de març es va fer un mapa d'afectació i a principis del mes d'abril s'instal·laren 40 trampes per dur a terme un control biològic d'aquests perforadors dels pins. Cada 60 dies s'han substituït els atraients. Amb el Servei de Sanitat Forestal s'ha planificat que aquesta actuació tenguí una durada de dos anys com a mínim.

Plànol amb la ubicació de les 40 trampes instal·lades en les finques públiques del parc natural de Mondragó, per a la captura d'insectes escolítids, i fotografia d'una trampa

Durant els mesos de febrer i març la brigada forestal va retirar un total de 59 pins afectats per *Tomicus* a les finques públiques del parc. I en el mesos d'octubre i novembre, a la zona de s'Amarador, es retiraren 169 pins, 39 dels quals afectats per *Tomicus*.

Durant la segona quinzena del mes d'octubre una brigada s'ha encarregat de realitzar un tractament contra la processonària a les zones de major ús públic, les àrees recreatives de ses Fonts de n'Alis i de s'Amarador i els dos aparcaments.

3.1.2 Programa de conservació de la flora i la vegetació

L'objectiu d'aquest programa és aconseguir una superfície favorable de boscos i matollars i millorar la seva funció com a hàbitat.

Durant el 2016, en el marc d'un projecte de restauració ambiental de l'antic abocador de ses Dobelgades s'ha realitzat una reforestació en aquesta zona (veure apartat 3.1.9) amb voluntaris i personal del parc.

Amb un projecte de conservació de les zones humides i litorals, una brigada de s'Estel de Llevant va fer el manteniment de repoblacions realitzades en anys anteriors i va realitzar noves plantacions a la zona de sa Guàrdia d'en Garrot (veure apartat 3.1.10).

Revegetació i manteniment de repoblacions a la zona de sa Guàrdia d'en Garrot

A l'àrea recreativa de ses Fonts de n'Alis, amb un voluntariat també es va fer una reforestació amb espècies pròpies de la zona (veure apartat 3.5.2).

3.1.3 Programa de conservació de la fauna

L'objectiu d'aquest programa és millorar l'estat de conservació de les espècies que destaquen pel seu grau d'amenaça o singularitat, sobretot les endèmiques o de distribució reduïda, afavorint les poblacions locals i els hàbitats que ocupen.

En el mes d'abril, el Consorci per a la Recuperació de la Fauna de les Illes Balears (COFIB) va alliberar en el parc natural 27 exemplars de diverses espècies protegides en el marc d'una activitat educativa per donar a conèixer la biodiversitat de les Illes Balears als alumnes de l'arxipèlag. Uns setanta alumnes de primer i segon de primària de Santanyí amollaren al medi natural 2 cries d'eríçó, 2 sebel·lins, un falcó pelegrí i 22 tortugues de l'espècie mediterrània (16 femelles i 6 mascles).

Dia 17 de setembre amb una activitat d'agenda s'amollaren 4 xoriguers, 2 a la tanca del centre d'informació i 2 a s'Hort d'en Metge. En aquest darrer lloc també s'amollaren 2 eriçons, 2 mussols i 3 sebel·lins. No es va amollar cap tortuga perquè no havia plogut encara i el terreny estava massa sec.

Per reforçar la població de tortugues del parc, dia 26 d'octubre, coincidint amb un itinerari amb el CEIP Rafal Nou (Palma), 46 alumnes de 3r i 4t de primària alliberaren un total de 86 tortugues distribuïdes per diversos punts per la finca pública de s'Amarador.

Finalment, durant tot l'any s'han mantingut els punts d'aigua de les finques públiques del parc i s'ha realitzat el manteniment de les caixes niu per a espècies d'aus passeriformes, instal·lant-se'n, a més a més, 5 caixes niu per a formiguer i 5 per a mussol.

3.1.4 Programa de gestió agrícola i ramadera

L'objectiu d'aquest programa és conservar, potenciar i recuperar el paisatge agrari tradicional de les finques públiques del parc natural de Mondragó.

Les actuacions realitzades segueixen les directrius marcades en el pla de gestió agrícola i ramadera del parc redactat l'any 2006, que tenen com objectiu bàsic mantenir la biodiversitat i els processos ecològics que caracteritzen aquest ambient.

En el mes de gener s'han plantat 130 ametlers a les finques de Can Cano i Ca na Martina. Durant el mes de maig s'han empeltat una part dels garrovers de Can Parra.

En el mes de juny, vista la manca de pluges, s'han regat els fruiters plantats a principis de desembre a s'Hort d'en Metge, així com els arbres joves de Can Cano, Can Parra, Can Vicenç i Ca Na Martina.

En el mes de novembre, Ivan Cunill, prèvia autorització de l'Institut Balear de la Natura, va recollir els fruits secs de les finques públiques agrícoles. En total, s'aplegaren 1.600 kg de garroves i 60 kg d'ametles.

3.1.5 Programa de control d'espècies al·lòctones

L'objectiu d'aquest programa és dur a terme el control d'espècies al·lòctones invasores o potencialment invasores en l'àmbit del parc natural. La invasió d'aquestes espècies constitueix una seriosa amenaça contra la biodiversitat, ja que les espècies exòtiques poden ocupar i/o modificar els hàbitats de les espècies autòctones.

En el mes d'octubre de 2016 es va aconseguir l'autorització del propietari de les parcel·les 891 i 892 del polígon 11, situades al costat de l'estany de s'Amarador, on hi havia una important varietat i quantitat de flora al·lòctona. En el mes de novembre, una brigada de l'associació s'Estel de Llevant va retirar flora al·lòctona d'aquesta zona del parc en el marc d'un projecte realitzar en col·laboració amb el Servei de Projectes d'Espais Naturals (*Projecte de restauració i millora d'hàbitats d'interès comunitari a l'estany de s'Amarador i els seus voltants*). Durant quaranta dies de treball s'eliminaren exemplars de miopors (*Myoporum tenuifolium*) i de iuques (*Yucca aloifolia*) que s'havien estès al medi natural, principalment dins la zona de pinar, i es retiraren sis eucaliptus (*Eucalyptus globulus*) i alguns peus de fasser (*Phoenix canariensis*) que es trobaven al marge de l'estany, dins el domini públic hidràulic i maritimoterrestre. Així mateix, es va continuar amb la retirada i el control de l'esperreguera africana (*Asparagus asparagoides*), espècie invasora catalogada a nivell estatal que ja s'havia intentat eradicar a la zona a principis d'any.

Aquestes actuacions que es realitzaren a la zona de l'estany de s'Amarador estan recollides en les mesures executives previstes per a cada un dels hàbitats en el Pla de Gestió de Xarxa Natura 2000 de Mondragó. La despesa d'aquest projecte fou assumida pel Servei de Projectes d'Espais Naturals de la Direcció General.

Retirada d'eucaliptus, ran de l'estany de s'Amarador

En el mes d'octubre la brigada de conservació va retirar exemplars d'*Agave americana* de la zona del Caló des Savinar.

Retirada d'exemplars d'*Agave americana* de la zona del Caló des Savinar

Així mateix, a finals de desembre es varen retirar 7 exemplars de *Myoporum tenuifolium* de la platja de ses Fonts de n'Alis.

Retirada d'exemplars de de *Myoporum tenuifolium* a ses Fonts de n'Alis

3.1.6 Programa de conservació del sistema dunar de s'Amarador

L'objectiu d'aquest programa és garantir un estat de conservació favorable i recuperar el sistema dunar de s'Amarador.

D'acord amb les propostes de gestió dunar de l'estudi tècnic *Realització de protocols de gestió dels sistemes platja-duna del parc natural de Mondragó i seguiment de perfils topogràfics*,

redactat per Quatre Consultoria Ambiental l'any 2014, la darrera setmana del mes de febrer es va realitzar un nou tancament amb pals i cordes en el sistema dunar de s'Amarador. En concret es va acordonar un sector dunar d'uns 80 m en una àrea que està sotmesa a una important pressió antròpica, a la banda de s'Hort d'en Metge. L'objectiu és evitar el pas dels usuaris en aquelles zones on es vol dur a terme l'estabilització del front dunar i així poder recuperar l'equilibri morfodinàmic natural del sistema platja-duna de s'Amarador.

Les tasques consistiren en:

- fer clots i col·locar 40 pals i 80 m de corda
- instal·lar 4 barreres captadores d'arena
- tapar les arrels que estaven descobertes amb posidònia i arena, ja que hi havia una pèrdua important de sediment
- fer una plantació de 12 pins
- avançar 0,80 m el tancament dissuasori
- instal·lar senyals informatives

Tapar les arrels amb posidònia i arena

Instal·lació de barreres captadores

Avançament del tancament dissuasori

3.1.8 Projecte de millora paisatgística dels voltants de l'estany de ses Fonts de n'Alis

L'objectiu d'aquest projecte és conservar i restaurar els diferents hàbitats naturals dels voltants de la zona humida de ses Fonts de n'Alis per afavorir un augment de la biodiversitat associada.

A mitjans del mes de gener es va fer el manteniment de la repoblació situada darrera l'esplanada de darrera la platja de ses Fonts de n'Alis. Vist que durant l'hivern les pluges havien estat molt escasses també es va fer un reg de suport.

Una de les actuacions incloses en el "*Projecte de restauració paisatgística a ses Fonts de n'Alis. Actuacions de recuperació de l'hàbitat i les espècies*" era la retirada de maresos incrustats en el sòl de l'esplanada situada darrera la platja de ses Fonts de n'Alis. Durant l'any 2015 es retiraren una part d'aquests maresos amb una retroexcavadora, però va quedar pendent acabar de llevar la resta dels blocs. Per això, a principis del mes de febrer de 2016, fent ús de maquinària s'acabaren de retirar tots els blocs. Els residus es varen dur a Mac Insular (juntament amb altres enderrocs de l'àrea recreativa de ses Fonts de n'Alis).

Així mateix, a finals del mes de juny es va refer el tancament de l'esplanada de darrera la platja de ses Fonts de n'Alis, atès que alguns pals havien estat tombats i algunes plantes s'havien fet malbé.

3.1.9. Projecte d'actuacions de protecció i conservació del litoral i zones humides del parc natural de Mondragó

L'objectiu d'aquest projecte és executar les actuacions proposades en el projecte inclòs en el conveni de col·laboració entre la Conselleria i l'Obra Social la Caixa.

Les actuacions consisteixen en la delimitació del traçat d'itineraris, la revegetació i el manteniment de les repoblacions, l'eliminació de residus i flora al·lòctona, la instal·lació de senyals i la restauració d'elements etnològics.

Les tasques de condicionament del nou itinerari varen ser realitzades per l'Associació Pro Salut Mental Estel de Llevant. Es realitzaren 76 jornals de brigada, des de principis d'octubre fins dia 21 de desembre.

A continuació es detallen les feines executades amb aquest projecte. S'han dividit les tasques segons la zona del parc on s'ha fet feina: l'estany de ses Fonts de n'Alis, sa Guàrdia d'en Garrot, l'accés al Savinar i la platja de s'Amarador.

1. A la zona de l'estany de ses Fonts de n'Alis i dels seus voltants
 - S'han retirat pedres de dins l'estany de ses Fonts de n'Alis que interrompien el curs natural de l'aigua.
 - S'ha retirat el ciment paret seca estany Fonts de n'Alis i s'han restaurat els esbaldrechs de paret seca dels marges de l'estany.
2. A la zona de Sa Guàrdia d'en Garrot
 - S'han instal·lat pals i cordes en aquells trams d'itinerari en aquells punts on era necessari delimitar el pas per evitar fer malbé la vegetació natural annexa. S'han instal·lat un total de 200 metres de corda, aproximadament.
 - S'han arreglat esbaldrechs de paret seca dels voltants de l'itinerari de sa Guàrdia d'en Garrot. En aquesta zona hi havia moltes parets esbaldregades a causa de l'obertura de molts de tiranys. El fet de tancar-los permetrà la recuperació de la vegetació natural. En total s'han arreglat aproximadament uns 80 m² de paret seca.
 - S'han retirat pins morts o caiguts.
 - S'han revisat i s'ha fet el manteniment de les repoblacions fetes en anys anteriors, s'han retirat els arbres morts, recol·locat els tutors i retirat protectors de les plantes més grosses. Per altra banda, també s'han plantat espècies pròpies de la zona, en aquelles zones que estaven més degradades, sobretot en els tiranys oberts a causa del trepig dels visitants. S'han plantat un total d'unes 150 plantes aproximadament. Les espècies plantades han estat mates (*Pistacia lentiscus*), ullastres (*Olea europaea* var. *sylvestris*), lavandes (*Lavandula dentata*), aladerns de fulla estreta (*Phyllirea angustifolia*), xiprells (*Erica multiflora*), pins (*Pinus halepensis*) i romanins (*Rosmarinus officinalis*).

3. A la zona de la platja de s'Amarador

- S'ha netejat el sistema dunar i s'han retirat pedres que hi havia per damunt les dunes.

4. A l'accés al Savinar

- S'ha eliminat flora al·lòctona a l'accés a la zona des Savinar. Les plantes retirades han estat *Agave americana*, *Aloe arborescens*, *Aloe maculata*, *Asparagus asparagoides*, *Austrocylindropuntia subulata*, *Hylocereus undatus*, *Opuntia ammophila*, *Opuntia maxima*, *Opuntia subulata*, *Senecio angulatus* i *Yucca aloifolia*.

Retirada de flora al·lòctona del caló des Savinar

3.1.10. **Projecte de restauració ambiental de la zona de l'antic abocador de ses Dobleghades**

L'objectiu d'aquest projecte és restaurar ambientalment l'entorn de l'antic abocador del camí de ses Dobleghades, retirant els enderrocs acumulats il·legalment a les voreres del camí i millorant l'estat ecològic del propi abocador clausurat.

A finals del mes de febrer es va començar l'execució de la primera fase del “*Projecte de restauració ambiental de l'antic abocador del camí de ses Dobleghades en el parc natural de Mondragó*”, que es va redactar durant el mes de juliol de 2015.

A continuació es detallen les tasques que s'executaren amb aquest projecte durant la primera fase:

1. Retirada de flora al·lòctona. Es retiraren exemplars de *Arundo donax*, *Senecio angulatus*, *Nicotiana glauca*, *Solanum linnaeanum* i *Ricinus communis*. Les restes es cremaren a la mateixa zona, amb les autoritzacions i mesures pertinents.

Aquesta actuació es realitzà els dies 4 i 7 de març amb una brigada de s'Estel de Llevant, juntament amb la brigada del parc.

2. Tria manual i retirada de residus (enderrocs, plàstics, ferralla, vidres, rajoles...) i acumulació dins saques al costat del camí per a la posterior retirada. Es recolliren aproximadament 5 contenidors de vidre, 4 saques de ferros, 14 de plàstics i 40 d'enderrocs.

Retirada de residus

Aquestes tasques varen ser realitzades per una brigada de sis operaris i un capatàs de la Fundació Social La Sapiència i per una brigada de 4 operaris i un capatàs de l'associació s'Estel de Llevant, a més de la brigada del parc. La Fundació Social La Sapiència ha dedicat a aquesta tasca un total de set jornals els dies 24, 25 i 26 de febrer i els dies 7, 8, 9 i 10 de març. S'Estel de Llevant dedicà una part dels 45 jornals inclosos com a millora del contracte d'explotació dels aparcaments a la tria de residus (9, 10 i 11 de març).

Per treure els enderrocats situats a la part més interior es va utilitzar una retroexcavadora. L'Ajuntament de Santanyí s'encarregà de la retirada i el transport amb camions dels residus i enderrocats seleccionats i de la gestió posterior.

3. Instal·lació de senyals per recordar als visitants que llençar residus està prohibit i que és una actuació sancionable.

4. Condicionament del sòl. Es va anivellar el terreny mitjançant una retroexcavadora. En les zones on era més necessari es va fer una aportació de terra sense garbellar per possibilitar la implantació de manera natural d'espècies herbàcies i disposar d'un

gruix mínim de sòl. Així mateix, durant el mes d'octubre s'incorporaren unes 5 camionades de restes vegetals triturades i viruta de pi per tal d'aconseguir una major gruixa de sòl.

Condicionament del sòl amb terra i viruta

Durant el mes de novembre s'executà la segona fase del projecte, que consistí en la reforestació amb espècies pròpies de la zona. En total s'han plantat uns 400 arbres i 300 arbusts procedents del Centre Forestal de les Illes Balears, concretament 200 pins (*Pinus halepensis*), 100 savines (*Juniperus phoenicea subsp. turbinata*), 100 ullastres (*Olea europaea var. sylvestris*), 70 aladerns de fulla estreta (*Phillyrea angustifolia*), 70 romanins (*Rosmarinus officinalis*), 70 estepes llimonenques (*Cistus monspeliensis*), 60 estepes blanques (*Cistus albidus*) i 30 xiprells (*Erica multiflora*). Una part d'aquesta plantació va ser realitzada amb la col·laboració d'alumnes de tercer i quart de secundària de l'Institut d'Educació Secundària de Santanyí i d'alumnes de segon de primària del Col·legi Blai Bonet. Una brigada del parc finalitzà posteriorment les tasques de reforestació en el mes de desembre.

Reforestació de la zona

3.1.9 Projecte de recuperació del patrimoni etnològic

L'objectiu d'aquest programa és recuperar i mantenir els elements de valor etnològic existents al parc.

Durant el 2016 s'han realitzat els tràmits administratius necessaris per obtenir la llicència per a l'execució de les obres de restauració de la caseta de s'Hort d'en Metge.

3.2 Àrea de desenvolupament socioeconòmic

Aquesta àrea de gestió engloba totes aquelles actuacions encaminades a l'aprofitament sostenible dels recursos naturals i els beneficis socials que potencialment es poden obtenir de l'espai natural protegit al municipi de Santanyí.

3.2.1 Programa de col·laboració amb l'Ajuntament de Santanyí i amb altres institucions

L'objectiu d'aquest programa és col·laborar amb l'Ajuntament de Santanyí i amb altres institucions per a dur a terme accions conjuntes relacionades amb el parc natural.

Durant el 2016 s'han realitzat diverses jornades de col·laboració amb diferents entitats. En el mes d'agost entre el personal del parc natural de Mondragó i el Servei de neteja del litoral de l'Agència Balear de l'Aigua i la Qualitat Ambiental (ABAQUA) es va fer una neteja del Caló des Savinar.

En el mes de novembre es va realitzar, com en anys anteriors, una jornada de neteja i retirada d'abocadors il·legals, conjuntament entre la brigada municipal de l'Ajuntament de Santanyí i la brigada del parc.

Cal destacar també la col·laboració de l'Ajuntament de Santanyí per a l'execució del projecte de recuperació de l'antic abocador de la zona de ses Doblegades.

3.2.2 Programa de foment de les relacions amb els propietaris de les finques privades del parc

L'objectiu d'aquest programa és el de promoure les relacions de col·laboració entre l'administració autonòmica i els propietaris de les finques privades del parc.

En aquest sentit, al llarg de 2016 des de les oficines de gestió del parc natural de Mondragó s'ha intentat resoldre les consultes o dubtes que poguessin tenir els propietaris en relació amb el parc i se'ls ha ajudat en la tramitació de documentació o sol·licituds.

3.3 Àrea d'ús públic

3.3 Àrea d'ús públic

Aquesta àrea de gestió agrupa totes aquelles actuacions encaminades a garantir un ús públic de qualitat compatible amb la conservació dels valors naturals i culturals del parc natural i fomentar el seu coneixement i la gestió que s'hi realitza.

3.3.1 Programa d'informació al públic i d'atenció als propietaris

L'objectiu d'aquest programa és informar i atendre als usuaris sobre diferents aspectes o dubtes sobre el parc: valors naturals, normativa a complir, tràmits administratius a realitzar, etc. Aquesta tasca es realitza al centre d'informació de ses Fonts de n'Alis i a l'oficina de gestió de Can Crestall.

Les oficines del parc, situades a Can Crestall, s'han mantingut obertes tots els dies laborals, de les 7,30 h a les 15,00 h i s'hi han atès un total de 487 persones. La següent taula mostra el recompte de visitants a les oficines de Can Crestall.

	Illes Balears		Resta Estat	Alemanya	Regne Unit	Altres	Total
	propietaris	no prop.					
Gener	3	11	2	5	3	1	25
Febrer	0	16	2	6	1	1	26
Març	5	6	2	13	5	1	32
Abril	1	12	1	12	6	0	32
Maig	2	34	10	31	9	2	88
Juny	0	10	7	17	12	13	59
Juliol	11	4	7	19	6	3	50
Agost	2	4	6	6	2	10	30
Setembre	1	13	7	23	8	2	54
Octubre	2	14	3	18	6	3	46
Novembre	1	7	1	11	3	0	23
Desembre	3	1	6	7	5	0	22
Total	31	132	54	168	66	36	487

A continuació es mostren les dades estadístiques dels visitants que han entrat al centre d'informació de ses Fonts de n'Alis durant l'any 2016.

	Illes Balears	Reste de l'estat	Alemanya	R. Unit	França	Altres països	TOTALS
Gener	75	31	70	33	9	32	250
Febrer	34	41	250	34	14	32	405
Març	269	146	514	126	23	82	1160
Abril	111	93	616	315	229	291	1655
Maig	146	117	584	316	108	359	1630
Juny	67	164	383	360	84	399	1457
Juliol	69	388	318	400	164	443	1782
Agost	72	481	333	323	251	454	1914
Setembre	45	164	486	348	141	387	1571
Octubre	120	149	1004	433	220	376	2302
Novembre	88	32	138	42	37	86	423
Desembre	47	48	67	18	13	32	225
TOTAL	1143	1854	4763	2748	1293	2973	14774

No s'han inclòs a la taula les xifres corresponents als col·lectius que han visitat l'espai de forma concertada: escoles, grups de voluntaris, participants en activitats d'agenda, etc.

A continuació es mostra les dades relatives als visitants dels diferents col·lectius que han visitat l'espai natural.

Col·lectius	Núm.	Nombre de participants
Escoles amb educador	40	1911
Visites escolars sense educador	8	557
Escolars no concertats	6	353
Visites guiades	6	54
Activitats d'agenda	24	272
Voluntariat	5	359
Altres (autoritzats i no autoritzats)	24	1080
TOTALS	113	4586

En total el nombre de visites al centre d'informació de ses Fonts de n'Alis l'any 2016 ha estat de **19.360**, una xifra lleugerament superior a la de 2015, que fou de 18.294.

També és objectiu d'aquest programa editar materials per tal de donar a conèixer els itineraris i els principals indrets del parc. Durant el 2016 s'ha reeditat el fulletó general del parc. Després de fer algunes petites modificacions en el disseny general del fulletó, es va incloure el nou itinerari de s'Hort d'en Metge obert durant l'any 2015, en el mes de maig es varen imprimir 500 exemplars en cada un dels idiomes.

3.3.2 Programa de senyalització i manteniment d'itineraris

Els objectius d'aquest programa són garantir que hi hagi informació orientativa per poder arribar al parc i mantenir la xarxa d'itineraris del parc i la senyalització en bon estat, per tal de què siguin transitables per als excursionistes.

A principis de 2016 s'instal·laren pals i corda a l'itinerari de sa Punta de ses Gatoves, arribant a la platja de s'Amarador, per evitar l'obertura de tiranys que feien malbé la vegetació

En el mes de juliol s'han substituït aquelles senyals que estaven fetes malbé o havien desaparegut.

3.3.3 Programa d'interpretació i educació ambiental

L'objectiu d'aquest programa és donar a conèixer els valors patrimonials del parc natural a la població escolar i adulta, així com fomentar una actitud respectuosa amb el medi ambient.

Els itineraris i tallers que s'han ofert enguany des del parc han estat:

- Descobrir Mondragó amb na Monda
- Paisatge de marina
- El litoral de Mondragó
- El llegat dels nostres padrins
- Mosaic d'ambients
- Descobrir s'Amarador
- La importància de la gestió del sistema platja-duna de s'Amarador
- Investigam la Biodiversitat (taller)
- Ornaments nadalencs amb motius de la natura (taller)
- Taller de torró d'ametlla (taller de sostenibilitat, novembre i desembre)
- Els fòssils ens expliquen el passat (taller)

Aquestes activitats educatives s'ofereixen de dilluns a divendres i van acompanyades d'una visita prèvia que es realitza al centre educatiu abans de desenvolupar l'itinerari interpretatiu, la qual serveix per introduir els alumnes en la descoberta del parc i concretar amb els mestres i professors els objectius i continguts curriculars de la

sortida. Les visites prèvies se solen realitzar entre 7 i 10 dies abans de la visita al parc. Així, s'han fet 41 visites als centres escolars amb 1231 participants.

Durant l'any 2016 s'han realitzat un total de 32 itineraris interpretatius pel parc natural de Mondragó, que han suposat la participació de 1589 participants.

- *Paisatge de Marina*: 8 itineraris amb un total de 359 participants.
- *El litoral de Mondragó*: 16 itineraris amb 807 participants.
- *El mosaic d'ambients*: 1 itinerari amb 49 participants.
- *Descobrim s'Amarador*: 1 itinerari amb 60 participants
- *Descobrim Mondragó amb na Monda*: 6 itineraris amb 314 participants.

Així mateix, s'han realitzat els següents tallers ambientals: 25 en total, amb 614 participants:

- *Taller de sostenibilitat*: 15 tallers amb un total de 314 participants.
- *Ornaments nadalencs amb motius de natura*: 7 tallers amb un total de 185 participants.
- *Taller de fòssils*: 3 tallers amb un total de 115 participants.

El parc natural ha oferit visites guiades per al públic en general, principalment els dissabtes. Durant el 2016, l'equip d'educació ambiental ha realitzat 12 visites guiades amb un total de 63 participants.

Finalment s'han realitzat 7 visites tècniques, relacionades amb aspectes concrets, com són el contraban, la població de les milanes i altres.

	Nombre d'activitats realitzades	Nombre de participants
Visites prèvies	41	1231
Tallers ambientals	25	614
Itineraris interpretatius	32	1589
Visites guiades	12	63
ALTRES	7	245
TOTAL D'ACTIVITATS	117	3.742

Taula resum de les activitats d'educació formal realitzades durant el 2016

3.3.4 Programa d'agenda d'activitats

Durant el 2016 s'han organitzat 24 activitats d'agenda, en les quals hi han participat un total de 303 persones. A la següent taula es mostren les activitats d'agenda organitzades durant l'any 2016:

<i>Títol de l'activitat</i>	<i>Nº de participants</i>
Recompte aquàtiques	6
Sa cova foradada	19
Una volta per s'Amarador	10
Contacontes	0
El nou itinerari de s'Hort den Metge	22
Construcció i col·locació de caixes-niu per a mussol	18
Les plantes sense flor	5
Seguiment de la tortuga mediterrània	21
Les dunes de s'Amarador	9
El litoral de Mondragó des del Blanquer...	4
De s'Amarador a s'Estret des Temps	18
Mondragó des de la mar amb La Balear	15
Mondragó des de la mar amb La Balear	19
Mondragó des de la mar amb La Balear	16
Mondragó des de la mar amb La Balear	19
Mondragó des de la mar amb La Balear	14
De ses Fonts de n'Alis al Caló d'es Savinar	6
Amollada de fauna	31
Volta per s'Amarador	9
Dia Mundial de les Aus	8
Seguiment de la milana	0
Volta en bici	7
Els bolets de Mondragó	21
La marina a l'hivern	0

3.3.5 Projecte de renovació de l'exposició del centre d'informació del parc i millora del seu espai exterior

L'objectiu d'aquest projecte és disposar d'una exposició interpretativa i millorar els voltants del centre d'informació.

Dilluns dia 20 de juny es va muntar una exposició al centre d'informació de ses Fonts de n'Alis. L'exposició consta d'una sèrie de panells: un panell introductori amb un mapa i una descripció general del parc, un joc de llums per relacionar espècies i ambients i 5 panells interpretatius corresponents als hàbitats més rellevants que el visitant pot veure a l'espai natural: zones humides, garrigues i boscos, litoral rocós, platges i dunes, i camps de conreu. De cada ambient, hi apareixen els elements etnològics i de flora i fauna més destacats.

3.3.7 Projecte d'adequació de la caseta de Can Cano

L'objectiu d'aquest projecte és adequar la caseta de Can Cano perquè pugui ser emprada com a tal i realitzar els tràmits administratius per obtenir els permisos necessaris per a la seva obertura com a refugi.

Durant el 2016 s'ha tramitat la sol·licitud de llicència municipal per a l'execució del projecte refós de canvi d'ús de caseta d'eines a refugi, canvi de bany i construcció d'aljub i fossa sèptica, redactat per Josep Llobet Brossa al 2015.

3.3.8 Projecte de seguiment del funcionament dels aparcaments

L'objectiu d'aquest projecte és dur a terme un seguiment del correcte funcionament dels aparcaments de Ca sa Muda i de Ca Na Martina, que des del dia 1 de novembre de 2013 són gestionats per l'associació s'Estel de Llevant.

Durant el 2016 s'han realitzat una sèrie de visites per tal de supervisar el compliment del plec de prescripcions tècniques del corresponent contracte. L'adjudicatari s'ha encarregat de mantenir les instal·lacions en correcte estat de funcionament i neteja.

Durant l'explotació del servei, l'adjudicatari ha reservat un nombre de places per al personal del parc i per a les persones que han realitzat alguna activitat d'agenda, voluntariat o alguna altra activitat organitzada per l'espai natural.

D'altra banda, els propietaris de finques privades ubicades en l'àmbit del parc natural i les persones empadronades al municipi de Santanyí han estacionat gratuïtament als dos aparcaments.

En el contracte de gestió estan inclosos com a millora de la proposta econòmica i tècnica 45 jornals anuals d'una brigada de manteniment i conservació a disposició de l'espai natural. L'equip de gestió del parc, d'acord amb s'Estel de Llevant, s'ha

encarregat de fixar el calendari i supervisar les tasques a realitzar per part d'aquesta brigada. Durant els mesos de juliol, agost i setembre ha realitzat tasques de manteniment, principalment neteja d'itineraris i àrees recreatives i buidatge de papereres. Puntualment també ha ajudat a la brigada del parc a dur a terme altre tipus de tasques de conservació.

En el mes d'octubre es va emetre la factura corresponent al cànon establert segons les clàusules del contracte. S'Estel de Llevant va fer el pagament a principis del mes de desembre.

Durant l'any, el concessionari ha aplicat les tarifes previstes en el plec de prescripcions tècniques del contracte:

- Cotxes: 5€/dia
- Motos : 2 €/dia
- Vehicles amb remolc, caravanes, microbusos i similars: 9€/dia
- Autobusos: 12 €/dia

L'horari d'aplicació de les tarifes ha estat de les 9.00 h a les 20.00 h, des del dia 14 de març fins el dia 3 de novembre. Les dades facilitades per s'Estel de Llevant sobre l'ocupació dels aparcaments al llarg de 2016 han estat les següents:

	Ses Fonts de n'Alis	S'Amarador	Totals
Cotxes	43.809	32.722	76.531
Especials	3.236	3.802	7.038
Motos	713	837	1.550
Autobusos	4	1	5
Caravanes	22	26	48

Dades recollides a la memòria corresponent a 2016 del Servei d'explotació dels aparcaments situats en el parc natural de Mondragó

3.4 Àrea d'investigació i seguiment

3.4 Àrea d'investigació i seguiment

Els objectius fonamentals dels programes i projectes inclosos en aquesta àrea són millorar el nivell dels coneixements sobre les espècies i els ecosistemes presents al parc natural i permetre l'avaluació de les amenaces existents i dels resultats de les accions de gestió.

3.4.1 Programa de seguiment meteorològic

L'objectiu d'aquest programa és disposar de dades de les principals variables meteorològiques per caracteritzar el clima local i per establir relacions entre les variables climatològiques i la dinàmica dels ecosistemes.

El parc compta amb una estació meteorològica situada al costat del centre d'informació de ses Fonts de n'Alis. El personal del centre d'informació ha recollit diàriament les dades referides a precipitació, temperatura màxima i mínima, evaporació i tipus de meteors. Les dades es prenen a les 9 h a l'estiu i a les 10 h a l'hivern i són enviades mensualment a l'Institut Meteorològic de les Illes Balears.

	<i>T^a màx. mitjana (°C)</i>	<i>T^a mín. mitjana (°C)</i>	<i>T^a mitjana (°C)</i>	<i>Pluja (mm)</i>
Gener	17,3	8,6	13	6
Febrer	17,2	8,2	12,7	37,1
Març	16,9	7,9	12,4	31,9
Abril	19,1	11,4	15,2	64,7
Maig	21,8	13,8	17,8	53
Juny	27	17,6	22,3	1,7
Juliol	30,1	20,7	25,4	ip
Agost	29,7	20,8	25,2	0,3
Setembre	28,3	19,6	25,5	19,6
Octubre	24,5	18,2	21,4	100
Novembre	20	12,8	16,4	42,2
Desembre	17,4	10,5	14	144,3
MITJANES	22,44	14,18	18,44	
TOTAL PLUJA				500,80

3.4.2 Programa de seguiment d'hàbitats i espècies

L'objectiu d'aquest programa és conèixer l'estat de conservació dels hàbitats i espècies prioritàries, detectar canvis o tendències que permetin avaluar si les mesures de gestió aplicades al parc obtenen els resultats desitjats i ampliar la informació existent sobre la biodiversitat de la zona.

A continuació es fa un llistat de les actuacions que s'han realitzat durant el 2016:

- S'han realitzat quatre mostrejos, en els mesos de gener, abril, juliol i novembre, d'acord amb el pla de mostreig corresponent a 2016 definit per la Direcció General de Recursos Hídrics. El seguiment de la qualitat de les aigües s'ha duit a terme a dos punts de l'estany de s'Amarador i a dos punts de l'estany de ses Fonts de n'Alis. Les mostres s'han entregat al Laboratori de l'Aigua de la Conselleria i una vegada analitzades s'han entregat els resultats al parc natural.
- S'ha realitzat un “*Estudi de seguiment de la tortuga mediterrània (Testudo hermanni)*”. Els objectius d'aquest estudi, realitzat per la Fundació Universitat i Empresa de les Illes Balears (FUEIB), han estat:
 - Estimar paràmetres demogràfics que permetessin determinar l'abundància o densitat de la població del parc natural de Mondragó.
 - Determinar l'estructura poblacional en classes d'edat i raó de sexes observada.
 - Avaluar la seva condició corporal per avaluar el grau d'adaptació al medi.
- S'ha encarregat a la Fundació Natura Parc el manteniment i seguiment de l'ocupació dels refugis artificials i caixes niu instal·lades al parc. S'han realitzat un total d'onze visites durant el període de reproducció entre finals de març i juliol.
- S'han realitzat 18 jornades d'anellament concentrades en dos períodes concrets, març i agost. La localització ha estat la mateixa que a les últimes campanyes realitzades, és a dir, un camp agrícola al costat del torrent de s'Amarador. Aquestes jornades han estat realitzades per Cristina Fiol.
- Els treballadors del parc han recollit les observacions naturalístiques durant les visites al parc. Les més destacades es detallen a continuació:
 - *Pandion haliaetus* (àguila peixatera): Els dies 14/1, 8/2 i 5/3, sempre un exemplar, pels voltants de Cala Mondragó i els dos estanys.

- *Tursiops truncatus* (dofi mular): 2 exemplars dia 21/1 davant s'Estret des Temps, 1 exemplar el 22/1 davant sa Guàrdia d'en Garrot i 1 exemplar el 18/6 a prop de la costa des Cap des Moro.
- *Milvus migrans* (milà negre): dos exemplars el 10/6 per la zona de Na Replà.
- *Ardeola ralloides* (toret): 2 exemplars dia 11/6 a la costa des Blanquer. Considerat migrant escàs i estival rar a Mallorca
- *Caretta caretta* (tortuga marina): dia 19/7 és trobat un exemplar mort al caló des Savinar. La recullen biòlegs del Palma Aquarium
- *Oriolus oriolus* (oriol): un exemplar el 5/8 i un altre el 15/9. Considerat migrant escàs a Mallorca
- *Coccothraustes coccothraustes* (durbec): 1 exemplar dia 8/10. Considerat migrant escàs i hivernant moderat a Mallorca

Cal destacar que el 20/6 s'anellà el primer poll de *Milvus milvus* (milà reial) nascut al parc des de la seva declaració.

Anellament del poll de milana

3.4.4 Programa de foment de la investigació al parc

Durant el 2016, l'equip del parc ha donat suport a les investigacions fetes en temes de contraban a l'investigador Tomàs Mut, que ha visitat el parc en diferents ocasions.

L'any 2007 J. C. Salom i J. Ll. Siquier publicaren el llibre “Bolets de Mondragó”, en el qual s'inclou el catàleg de fongs i mixomicets del parc amb 165 tàxons inventariats. Amb les jornades micològiques que es realitzen al parc cada any des del 2007, l'esmentat catàleg s'ha incrementat en 37 nous tàxons, dels quals 2 s'han publicat com a primera cita a Balears: *Gastrum lageniforme* i *Phloeomana speirea* (com a *Mycena speirea f. camptophylla*); i un a l'estat espanyol: *Conocybe dumetorum* var. *phaeoleiospora*.

El mes de març el parc natural féu una consulta al Departament de Patrimoni del Consell de Mallorca relativa a uns fragments ceràmics que havien estat recuperats en superfície devora ses Coves del Rei. El Consell els va enviar al Departament de Prehistòria de la UIB, que confirmà que un d'aquests fragments era ceràmica incisa

d'època calcolítica amb una cronologia aproximada entre el 2000/1800 aC, trobada per primera vegada en l'àmbit del parc. La resta de materials es corresponien a l'època talaiòtica.

3.5. Àrea de participació

3.5 Àrea de participació

L'àrea de participació inclou totes les actuacions encaminades a difondre els valors del parc natural entre la població, així com fomentar la seva integració dins la societat, especialment la local.

3.5.1 Programa de comunicació

L'objectiu d'aquest programa és el de donar a conèixer el parc a la societat i difondre les seves possibilitat d'ús públic i les activitats de gestió realitzades.

Cada mes es fa difusió de les activitats d'agenda programades en les xarxes socials i a la pàgina web de l'Ibanat. Així mateix també es difon la informació per correu electrònic. A les xarxes socials també es fa difusió d'aquelles actuacions de gestió considerades més destacades.

Durant tot l'any es recullen les notícies de premsa que surten als mitjans de comunicació, tant aquelles referents directament amb el parc natural de Mondragó, com aquelles notícies més generals relacionats amb les espais naturals protegits (veure recull de premsa 2016).

Aquestes són les notes de premsa emeses per la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca durant l'any 2016 relacionades amb al parc natural de Mondragó:

Dia i hora d'emissió: 07/04/2016, 13:28

Tipus de comunicat: Nota Informativa

Emissor: Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca

El COFIB allibera 27 exemplars d'espècies protegides al Parc Natural de Mondragó

<http://www.caib.es/govern/pidip/dadesComunicat.do?lang=ca&codi=8875050>

Dia i hora d'emissió: 09/04/2016, 10:20

Tipus de comunicat: Nota Informativa

Emissor: Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca

El Govern i l'Ajuntament de Santanyí restauren la zona de l'antic abocador de ses Doblegades, al Parc Natural de Mondragó

<http://www.caib.es/govern/pidip/dadesComunicat.do?lang=ca&codi=8875220>

Dia i hora d'emissió: 03/07/2016, 12:00

Tipus de comunicat: Nota Informativa

Emissor: Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca

La milana cria per primera vegada a Mondragó des que es declarà parc natural

<http://www.caib.es/govern/pidip/dadesComunicat.do?lang=ca&codi=8899080>

Dia i hora d'emissió: 27/07/2016, 14:40

Tipus de comunicat: Nota Informativa

Emissor: Direcció General d'Espais Naturals i Biodiversitat

El Parc Natural de Mondragó gestiona els aparcaments amb una notable millora ambiental, alhora que col·labora amb entitats socials

L'espai natural protegit compta amb una nova exposició informativa situada al costat de l'aparcament de ses Fonts de n'Alis

<http://www.caib.es/govern/pidip/dadesComunicat.do?lang=ca&codi=8906320>

Dia i hora d'emissió: 14/08/2016, 11:00

Tipus de comunicat: Nota Informativa

Emissor: Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca

ABAQUA i el Parc Natural de Mondragó netegen el caló del Savinar

El servei de neteja del litoral i el personal del Parc recullen 16 sacs de residus

<http://www.caib.es/govern/pidip/dadesComunicat.do?lang=ca&codi=8909850>

Dia i hora d'emissió: 03/11/2016, 13:23

Tipus de comunicat: Nota Informativa

Emissor: Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca

La Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca i l'Ajuntament de Santanyí eliminen tres abocadors il·legals al parc natural de Mondragó

<http://www.caib.es/pidip/dadesComunicat.do?lang=ca&codi=8930910>

Dia i hora d'emissió: 24/11/2016, 10:32

Tipus de comunicat: Nota Informativa

Emissor: Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca

El Govern millora els hàbitats d'interès comunitari a l'estany de s'Amarador del Parc Natural de Mondragó

<http://www.caib.es/govern/pidip/dadesComunicat.do?lang=ca&codi=8937450>

Dia i hora d'emissió: 03/12/2016, 10:00

Tipus de comunicat: Nota Informativa

Emissor: Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca

El Parc Natural de Mondragó reforesta la zona de l'antic abocador de ses Doblegrades

<http://www.caib.es/govern/pidip/dadesComunicat.do?lang=ca&codi=8940230>

3.5.2 Programa de voluntariat

Les activitats de voluntariat ambiental que es desenvolupen dins el parc natural tenen com a objectiu la promoció i participació de totes aquelles entitats cíviques o associacions interessades en la conservació del medi i la difusió de valors ambientals. Les tasques que es duen a terme amb grups de voluntariat s'emmarquen principalment dins objectius de conservació i restauració dels hàbitats o manteniment d'infraestructures i equipaments.

La col·laboració i relació amb entitats com Greenpeace, Associació Boscos de Balears, Associació s'Alzina, Creu Roja, etc. constitueix una eina de gestió per a la conservació del parc natural.

Del 2016 es pot destacar la participació en tasques de manteniment de repoblacions fetes en anys anteriors dels alumnes de l'IES Santanyí. Amb aquesta col·laboració s'ha aconseguit implicar els alumnes del municipi en les tasques de conservació del parc.

Al llarg del 2016 s'han desenvolupat 7 accions de voluntariat en les quals han participat un total de 436 persones:

1. Enjardinament al voltant del centre d'informació del parc (12 de febrer). Va consistir en la plantació de diverses espècies pròpies del parc, per fer una zona ajardinada al voltant del centre d'informació. Comptà amb 69 participants, alumnes de 2n cicle de primària del CEIP Blai Bonet.
2. Plantació a la zona de sa Guàrdia d'en Garrot (18 de març). Hi varen participar 79 alumnes de 4t de primària del CEIP Es Canyar, que plantaren espècies autòctones, pròpies de les garrigues mediterrànies, com romaní, estepa negra, pi, garlanda, etc., amb la intenció de recuperar zones degradades degut al pas dels visitants.
3. Manteniment d'elements etnològics i reincorporació de posidònia a la platja (22 de març). Les tasques consistiren en netejar alguns elements etnològics (barraca de Can Lluç Bassa i un rotil·lo de sitja) i en reincorporar a la platja de s'Amarador la posidònia que havia estat retirada durant l'estiu. Hi participaren 96 alumnes de l'IES Santanyí.

4. Repoblació forestal i recuperació de la zona de ses Doblegades (4 i 9 de novembre). Hi van participar un total de 58 alumnes de 4r d'ESO, 55 alumnes de 3r d'ESO i 5 professors de l'IES Santanyí. Es van dividir en dos grups: per una banda, un grup va realitzar la retirada de residus dels marges del camí; i per altra, l'altre grup es va dedicar a revegetar la zona amb espècies pròpies de l'hàbitat. En total es varen plantar unes 160 plantes entre els dos dies (pi, ullastre, savina, aladern de fulla estreta, estepa llimonenca, estepa blanca, romaní i xiprell). També retiraren alguns exemplars de flora al·lòctona que havien rebrotat, com tabac bord, ricí, canya i figuera de moro. L'activitat fou coordinada per l'equip d'educació ambiental i la brigada de conservació del parc.

5. Reforestació dels voltants de l'àrea recreativa de ses Fonts de n'Alis (17 de novembre). Hi participà un grup de 35 alumnes i 2 professors de 1r de primària del CEIP Blai Bonet. Es va realitzar un repoblament d'aquelles àrees més afectades per la mala pràctica dels usuaris, és a dir, indrets que tot i no estar senyalitzats com a itineraris són contínuament trepitjats per visitants que no segueixen les indicacions dels itineraris.

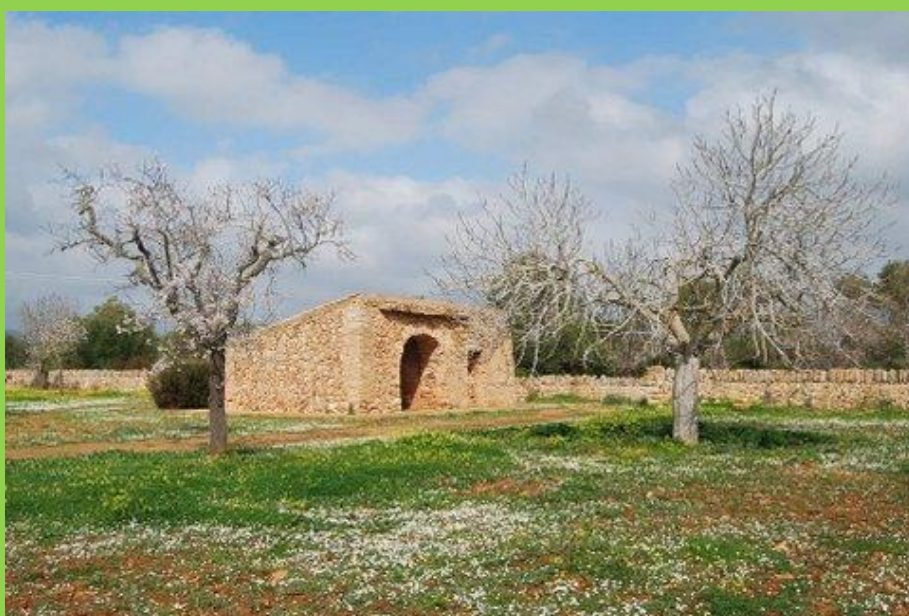
6. Reforestació a sa Guàrdia d'en Garrot (18 de novembre). 30 alumnes i 3 professors de 2n de primària del CEIP Blai Bonet van dur a terme una altra jornada de replantació d'espècies vegetals pròpies de garriga, com per exemple el pi, la savina, l'estepa, l'ullastre, l'aladern o el romaní, entre d'altres.

3.5.1 Programa de Junta Rectora

Durant l'any 2016 s'ha realitzat una Junta Rectora ordinària dia 20 de maig. S'aprovà l'acta de la sessió anterior i es va informar favorablement les memòries de gestió de l'any 2014 i 2015 i el programa anual d'execució del 2016.

3.6. Àrea de manteniment

3.6 Àrea de manteniment

L'àrea de manteniment inclou totes les actuacions que tenen per finalitat mantenir en bon estat els valors, béns, infraestructures i equipaments del parc natural.

3.6.1 Programa de manteniment general

L'objectiu d'aquest programa és mantenir els equipaments i altres béns del parc en bon estat.

A continuació es fa un llistat de les actuacions més rellevants que s'han duit a terme amb aquest programa.

En el mes de gener de 2016 es van arreglar petits desperfectes de la teulada de la barraca de la parcel·la de Can Canonge, ja que algunes teules s'havien mogut amb el vent.

A principis del 2016 també es varen arreglar els desperfectes de l'àrea recreativa de ses Fonts de n'Alis que es varen detectar a principis del mes de novembre del 2015. Es repararen totes les taules i els bancs que hi havia romputs. També a principis d'any es va reparar una fuga d'aigua del centre d'informació de ses Fonts de n'Alis. Es va canviar el tub que va des del comptador d'aigua fins a la caseta i s'instal·là una nova clau de pas.

En el mes d'abril es va instal·lar una barrera de fusta en el portell de la finca de can Cano.

Instal·lació de la barrera de Can Cano

Durant el mes de maig es varen realitzar tasques de manteniment del centre d'informació de ses Fonts de n'Alis, canviant algunes fustes que estaven deteriorades i pintant tot el centre. Així mateix, es va fer el manteniment de taules i bancs de fusta de les àrees recreatives i de les barreres de fusta del parc. Alguns esbaldrecs de paret seca de finques públiques també es varen arreglar.

A principis del mes d'agost el personal del parc natural de Mondragó, en col·laboració amb el servei de neteja del litoral de l'Agència Balear de l'Aigua i la Qualitat Ambiental (ABAQUA), dugueren a terme una jornada de neteja del Caló des Savinar. Es varen recollir manualment els residus acumulats a la franja litoral i també dins la mar. En total es retiraren 16 sacs de residus antròpics. Es varen treure amb l'ajuda de dues embarcacions i es varen dur fins al port de Cala Figuera. Els residus es dipositaren en el Punt Verd de Santanyí.

Així mateix, dia 4 de novembre es retiraren tres abocadors il·legals del camí del Caló des Savinar. En aquest camí, situat entre la urbanització de l'Estret des Temps i el cap des Moro, era freqüent trobar punts d'abocament incontrolat de residus, sobretot d'enderrocs, però també d'altres, com fustes, ferros o plàstics. Aquesta actuació es va dur a terme entre Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca i l'Ajuntament de Santanyí.

A mitjans del mes d'octubre l'IBANAT va iniciar la campanya “*els fems no tornen sols, torna els fems a casa*”. Arran d'aquesta campanya es retiraren els contenidors de les àrees recreatives de ses Fonts de n'Alis i de s'Amarador. D'aquesta manera es vol evitar la presència d'abocaments incontrolats de fems i residus a les àrees recreatives. També s'han retirat altres papereres dels itineraris.

A finals d'any, una brigada de l'associació s'Estel de Llevant va reparar la pastera que hi ha al final de camí de s'Amarador, que havia quedat destruïda per mor del trànsit i estacionament de vehicles a la zona.

3.7 Àrea de vigilància

Aquesta àrea inclou les actuacions de vigilància que es duen a terme al parc per garantir la conservació dels valors naturals i el compliment de la normativa.

3.7.1 Programa de vigilància

La vigilància del parc recau principalment en l'agent de medi ambient destinat al parc, amb el suport puntual d'altres agents de medi ambient, el qual s'encarrega d'aixecar les actes pertinents en cas de detectar incompliment de la normativa vigent.

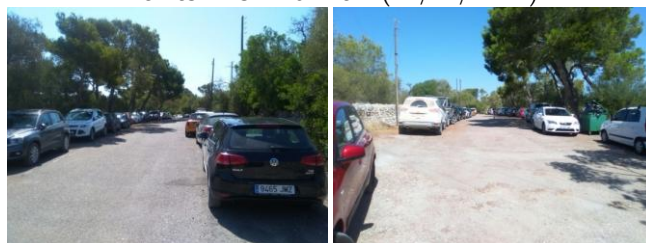
El personal del parc també participa indirectament en tasques de control i vigilància, i en cas de detectar alguna irregularitat ho comunica a l'agent de medi ambient responsable.

Incidències

En el mes de març es varen produir desperfectes en el tancament realitzat en anys anterior situat darrera la platja de ses Fonts de n'Alis per l'entrada indiscriminada de cotxes a l'esplanada. Cal dir que durant els mesos d'estiu no s'ha aparcats en aquesta zona. Això no obstant, s'ha detectat un increment de l'estacionament il·legal de cotxes en el camí de s'Amarador i en el camí de Can Cano.

Cotxes dins tancament (30/03/2016)

Cotxes en el camí de can Cano (19/08/2016)

En els mesos d'estiu es va detectar un augment del nombre d'hamaques i para-sols a la platja de ses Fonts de n'Alis respecte dels que hi ha autoritzats per la Demarcació de Costes, fet pel qual els AMAs varen aixecar acta i s'emeté el pertinent informe per part del parc.

3.8 Àrea d'administració

L'àrea d'administració conté els recursos materials i les actuacions administratives necessàries per al bon funcionament del parc natural.

3.8.1 Programa de despeses corrents

Durant el 2016 s'ha efectuat el pagament de les despeses corresponents a assegurances, combustible i manteniment de vehicles, taxes, tributs, electricitat, telèfon i vestuari. Algunes d'aquestes despeses es realitzen directament des de les oficines de l'Ibanat de Palma. A les oficines del parc es codifiquen i trameten factures relacionades amb les diferents àrees i programes del parc. Cada mes es realitza una caixa mensual de les despeses menors.

3.8.2 Programa de gestió administrativa

L'objectiu d'aquest programa és realitzar totes les gestions administratives necessàries per a la realització del programa anual d'execució.

Durant el 2016 s'han realitzat tasques administratives diverses:

- Tasques administratives relacionades amb el personal del parc: realització de previsions mensuals de quadrants, quadrants executats, incidències, vestuari, etc.
- Tasques administratives d'atenció al públic, telefònica i presencial a les oficines de Can Crestall.

Així mateix també s'han planificat, coordinat i supervisat les actuacions incloses en les diferents àrees de gestió del programa anual d'execució de 2016.

Des del parc s'han redactat 38 informes al llarg del 2016 (cal esmentar que els informes PORN no s'han fet des del parc, sinó des del Servei de Planificació de la Conselleria). En el següent quadre es detallen els expedients tramitats i els motius de sol·licitud d'informe.

TIPUS D'INFORME	QUANTITAT
Informes per a activitats esportives, d'oci o turístiques	9
Informes per a filmació o reportatge fotogràfic	6
Informes per a activitats de voluntariat ambiental	2
Informes sol·licitats per particulars, entitats o administracions per a col·laboracions i per a la investigació	2
Informes relacionats amb possibles infraccions	9
Altres informes	10

3.8.3 Programa de la botiga del centre d'informació

L'objectiu d'aquest programa és el d'oferir als visitants del parc la possibilitat d'obtenir productes dels espais naturals protegits de les Illes Balears i productes de la comarca.

A principis de juliol, coincidint amb el moment en què s'ha muntat la nova exposició al centre d'informació, s'han incorporat alguns productes nous a la botiga, blocs de notes, llapis, quaderns de natura per pintar, caixes niu, entre altres.

A la següent taula queden reflectides les vendes de l'any 2016, amb els pertinents ingressos mensuals en euros:

	Total articles	Total vendes
Gener	0	- €
Febrer	2	3,45 €
Març	9	42,66 €
Abril	5	7,75 €
Maig	1	15,70 €
Juny	0	- €
Juliol	7	26,00 €
Agost	12	14,90 €
Setembre	15	63,90 €
Octubre	5	11,60 €
Novembre	1	3,50 €
Desembre	4	5,50 €
Total	61	194,96 €

3.8.4 Programa de formació i documentació

Durant el mes de novembre de 2016, els educadors ambientals realitzaren un curs d'instructor d'expedients sancionadors. Una de les informadores va fer un curs d'alemany, i dos treballadors de brigada feren un curs d'anglès.

3.9 Àrea de planificació

L'àrea de planificació té com a objectiu planificar adequadament tots els aspectes que intervenen en la gestió del parc mitjançant la redacció dels documents de planificació que estableix la normativa.

3.9.1 Programa d'instruments de planificació del parc

A finals de 2016 per part de la direcció del parc s'ha redactat el programa anual d'execució (PAE) de 2017, en el qual s'hi han detallat cada una de les actuacions a executar al llarg de l'any, agrupades en projectes o programes, que s'han classificat en 10 àrees de gestió.

3.10 Àrea d'avaluació

L'àrea d'avaluació inclou les actuacions que tenen com a objectiu avaluar els resultats de les accions previstes als documents de planificació vigents, així com l'adequació dels resultats als objectius inicials.

3.10.1 Programa d'avaluació

La principal actuació dins aquest programa és valorar el grau de compliment del programa anual de 2016 mitjançant l'elaboració d'aquesta memòria de gestió, que recull totes les actuacions que s'han realitzat dins cada àrea de gestió, programa i projecte.